

NVAF

Manifest 'Clusters in plaats van Schappen'

5 mei 2008

De stichting Nieuwe Vrije Agrarische Federatie (NVAF) presenteert haar visie op een nieuwe wijze van samenwerkingsvormen van bedrijven in de 21ste eeuw. Deze samenwerkingsvorm noemen wij:

CLUSTERS

De inspiratie voor het Cluster model is opgedaan uit het zogenaamde 'Diamant Model' van Michael Porter. Om het nieuwe NVAF alternatief te begrijpen ten opzichte van het verouderde en in de 19^e eeuw bedachte Productschappenmodel, verzoeken wij u de volgende website te bestuderen:

http://www.12manage.com/methods_porter_diamond_model_nl.html

Inhaken op ingezet beleid

In 2005 heeft de overheid via het Ministerie van Economische Zaken reeds ingezet op het cluster model. De gedachtegang van dit model is uitstekend, maar als gevolg van het nog ontbreken van een goed organisatiemodel, een helder beleid met doelstellingen en het uitvoeren van een pilot bij een verkeerde partner, is de uitwerking daarvan gestokt.

De clusters waarop de overheid heeft ingezet zijn

- 1) Hightech Systemen & Materialen (HTSM)
- 2) Flowers & Food
- 3) Water
- 4) Creatieve Industrie.
- 5) 'The Hague: Residence of Peace and Justice'
- 6) 'Pensioenen en Sociale verzekeringen'
- 7) Chemie
- 8) ICT

Er zijn 3 pilots ingezet bij de eerste 3 gebieden. De pilot van Flowers & Food is weggezet bij Productschap Tuinbouw (PT) en is mislukt. Net als met de vakheffingen en baantjes waarom gevochten wordt door de dragende organisaties binnen de Productschappen, gaat ook dit programma bij PT ten onder aan hebzucht. De NVAF denkt dat dit mede komt omdat een 21ste eeuwse, modern samenwerkingsmodel niet past bij een 19^e eeuwse uitvoeringsmodel waar bestuurders bijvoorbeeld *niet worden gekozen op basis van capaciteit* maar *worden benoemd op basis van* bevriende relaties of politiek belang.

De NVAF heeft daarom als uitgangspunt voor ‘het alternatief’ de op zich uitstekende ideeën, plannen en ontwikkelingen van de cluster gedachte, die het algemeen belang van Nederland kunnen stimuleren, verder ontwikkeld.

De Cluster in het ‘Diamant Model’ van Michael Porter

Wie het ‘Diamant Model’ van Porter bestudeert komt tot de conclusie dat *iedere Cluster* die voldoet aan de 4 door Porter geanalyseerde zogenaamde ‘geavanceerde factoren’, succesvol kan zijn.

Deze 4 geavanceerde factoren zijn:

- 1) strategie, structuur en rivaliteit van bedrijven
- 2) vraagcondities
- 3) verwante ondersteunende industrieën
- 4) factor omstandigheden (factor conditions).

Dit betekent dat op zichzelf iedere economische activiteit die voldoet aan deze condities interessant is voor Nederland.

Deze conclusie is belangrijk omdat zij impliceert dat zogenaamde ‘toekomstige succesvolle industrieën’ niet bepaald worden doordat zij nu nog onbekend zijn of nu nog moeten worden ontwikkeld (bijvoorbeeld ICT of Creative Industry) maar juist worden bepaald door deze 4 ‘geavanceerde factoren’. Dit houdt dus in dat succesvolle Clusters uit vrijwel iedere economische activiteit kunnen bestaan als er maar wordt gewerkt aan de aanwezigheid van de ‘geavanceerde factoren’.

Om dit aan te tonen gebruiken wij de volgende 2 voorbeelden:

Voorbeeld 1 Nederland: ‘de agrarische sector’ klinkt ouderwets en als economische activiteit is zij na de jacht de oudste ter wereld. Echter door de in Nederland aanwezige ‘geavanceerde factoren’ is zij hier toonaangevend en zorgt daardoor voor werk en een groot exportoverschot.

Voorbeeld 2 Zwitserland: in de jaren tachtig was de horloge industrie vrijwel failliet. Door het optimaliseren van de ‘geavanceerde factoren’ kroop de Zwitserse industrie uit het dal en inmiddels is de Japanse en Taiwanese industrie vrijwel failliet. Swatch maakte begin 2008 bekend dat er in 2007 voor het eerst meer dan een miljard Zwitserse Frank werd verdiend.

Dit betekent dat Nederland oneindig veel ‘Clusters’ kan opzetten en we ons zeker niet hoeven te beperken tot de 8 door het Ministerie van Economische Zaken vastgestelde clusters. Ook beperking van het werkgebied door het werken met lekker Engels klinkende marketing namen zoals ICT, Creative Industry of Flowers & Food in plaats van ‘bloemen en voedsel’ zal moeten worden voorkomen. Een cluster wordt niet succesvol door een populair klinkende naam, maar door het creëren van de juiste omstandigheden waardoor bedrijven in de cluster automatisch gaan floreren.

Gezien het voorgaande zou Nederland ook uitstekend kunnen kiezen voor Clusters als ‘Dierlijk’ (plus alle afgeleide producten), ‘Plantaardig’ (plus alle afgeleide producten), Muziek, Toerisme, Offshore, Aardewerk, Financiële dienstverlening, Zorgverlening,

Onderwijs, Trustoffices, enzovoort, enzovoort, het maakt in feite niet uit zolang Nederland maar voor 'geavanceerde factoren' zorgt!

De door de NVAF voorgestane beleidswijziging van Schappen naar Clusters wordt door het Ministerie van Economische Zaken ook, weliswaar op heel kleine schaal, gestimuleerd. De door SenterNovem uitgevoerde IPC-subsidieregeling is gebaseerd op het ontwikkelen van samenwerkingsverbanden tussen innovatieve bedrijven.

De NVAF voorstellen voor het 'Cluster model' in Nederland

Gezien de door Porter 'aangetoonde en bewezen positieve werking' van het op vrijwilligheid gebaseerde 'Cluster model' en daarmee het algemeen belang en welzijn van Nederland zeker te stellen, stelt de NVAF de volgende 3 zaken voor:

- 1) De onmiddellijke afschaffing van de Product- en Bedrijfsschappen per eind 2008. Het per direct bevroren van hun enorme financiële reserves, om verder verbruik te voorkomen, én het storten van deze fondsen in een nog op te richten fonds van EZ en/of LNV ter oprichting van **o.a.** 2 'Clusters' 'Agro-dier' en 'Agro-plant'.
- 2) Het direct opstarten per 1 januari 2009 van een beleid tot oprichting, stimulering en ontwikkeling van 'Clusters' waarbij bedrijven worden gestimuleerd tot lidmaatschap op basis van door hen bij de Kamer van Koophandel ingeschreven hoofdactiviteit. De overheid biedt positief flankerend beleid door aan het lidmaatschap van een 'Clusters' vele gekoppelde voordelen te bieden. Dit zorgt voor veel meer draagvlak dan uitsluitend op basis van op dwang gebaseerde lidmaatschappen, zoals in de huidige constellatie het geval is. De Kamers van Koophandel en Syntens gaan een centrale rol spelen bij de uitbouw van dit flankerend beleid. Als instrumenten tot stimulatie van lidmaatschap zijn allerlei voordelen denkbaar zoals toegankelijkheid tot financiering van uitontwikkelde innovaties, opleiding van jongeren met daaraan gekoppelde financiële kortingen op sociale premies en loonbelasting, gratis toegang tot service van allerlei (semi)overheidsorganen zoals EVD, KvK, Syntens, enzovoort. Gezamenlijke deelname aan handelsbeurzen met kortingen, zoals bijvoorbeeld op vliegtickets, enzovoort.
- 3) Om dit beleid uit te voeren kiezen wij voor de volgende methodiek:
 - Er worden door de Ministeries van EZ, SZW of LNV abstracte 'economische groeigebieden' benoemd (dus geen steden, provincies of regio's maar economische activiteiten)
 - Voor ieder 'economisch groeigebied' worden 'Clusters' opgericht en flankerend beleid ontwikkeld.
 - Deze 'Clusters' houden zich bezig met de ontwikkeling en stimulering van zogenaamde kernpunten.
- 4) Als beleid worden minimaal 7 -maar dit hoeft niet beperkt te blijven tot- kernpunten voorgesteld.

'De 7 kernpunten' voor het 'Cluster model' van de 21ste eeuw

1. stimulering en ontwikkeling van innovatie en productiviteit
2. stimulering én vereenvoudiging van de bescherming en licentiering van kennis
3. optimalisering van de opleiding van 'geschoolde arbeid' in de ruimste zin des woords door middel van een intensieve samenwerking tussen scholen / universiteiten / opleidingsinstituten enzovoort en 'Clusters' gerelateerde bedrijven waarin verplichte betaalde stageopleidingen en vrijstelling van loonbelasting en sociale verzekeringspremies tot 25-jarige leeftijd centraal staan en waarbij tevens de natuurlijke relaties worden geëxploiteerd welke bestaan tussen Nederlanders die hun 'roots' in andere landen hebben.
4. ontwikkeling van een vereenvoudigde toegankelijkheid tot kapitaal voor 'Cluster gerelateerde bedrijven' door 90% financieringsborgstellingen vanuit de overheid in een samenwerkingsvorm met iedere bank, bedrijf en/of particulier die daarvoor interesse toont en daarmee gepaard gaande stopzetting van alle subsidieregelingen
5. verbetering van de 'infrastructuur' in de ruimste zin des woords (scheepvaart / treinen / auto's / vliegtuigen / glasvezelnetwerken / uitwisseling van kennis / toegang tot te ontwikkelen databanken / seminars / enzovoort
6. stimuleren van duurzame economische ontwikkeling met in 2050 een nationale netto CO2 uitstoot van 0%
7. investeren van 1% van het BNP in de ontwikkeling van nieuwe vormen van energie en de stopzetting van alle subsidies die als doelstelling hebben de uitstoot van CO2 te verlagen

De NVAF voorstellen voor bestuur en democratie van de 'Clusters'

1. Het bestuur van een 'Cluster' bestaat uit een gekozen voorzitter. Er zijn 7 bestuursleden van werkgeverszijde en 7 van vakbondsleden. Alle bestuursleden worden gekozen.
2. Er is een door flankerend overheidsbeleid op vrijwillige basis gestimuleerd lidmaatschap voor een vaste (lage) contributie per jaar.
3. Het 'lid zijn' van een 'Cluster' wordt o.a. gestimuleerd door de overheid door het ontwikkelen van flankerend beleid. Dit beleid kan bestaan uit een betere toegang tot risicodragend kapitaal bij innovaties, deelname aan 'Cluster' presentaties op buitenlandse shows, etcetera.
4. Leden hebben kiesrecht, een motie recht, een inspraak recht en stemrecht.
5. Het stemrecht en de zwaarte van de stem is gebaseerd op de contributieheffing die door het bestuur wordt voorgesteld en door de leden wordt vastgesteld.
6. De verkiezingen volgen de Waterschappen systematiek die bewezen heeft goed te werken.
7. 'Clusters' mogen sectorbrede verordeningen –op basis van inschrijvingen in het KvK register- voorstellen aan het parlement. Het parlement stelt uiteindelijk vast of een verordening wordt ingesteld.
8. Iedere 4 jaar is er een evaluatie van de kwalitatieve uitvoering van het takenpakket van een 'Cluster' door middel van een kwantitatieve draagvlak enquête (dus bij alle leden).
9. Er is inzagerecht in alle notulen en openbaarheid van vergadering.

De NVAF voorstellen voor de taken van de 'Clusters'

1. 'Clusters' kunnen overheidstaken (medebewind) en EU taken uitvoeren.
2. 'Clusters' voeren de 'Kerntaken' uit zoals die in overleg met de overheid zijn vastgesteld.

De NVAF voorstellen voor de financiën en contributie van de 'Clusters'

1. Alle contributies van 'Clusters' zijn gelijk.
2. Er zijn vier heffingsniveau's: 125 – 250 – 375 – 500 euro gebaseerd op een omzet van respectievelijk – 0 tot 500K – tussen 500K en 1 M – 1M tot 5M en boven 5M. Het stemrecht is gekoppeld aan de betaalde contributie. Ieder 125 euro geeft 1 stem zodat de grootste bedrijven 4 stemmen hebben en de kleinste 1.
3. Er komt één onafhankelijk Rekenkamer met 3 functies:
 - Eén centraal heffingskantoor voor alle 'Clusters'.(wij prefereren dit onder te brengen bij de KvK's)
 - Eén functioneel en financieel controle apparaat voor alle 'Clusters'.
 - Er wordt één onafhankelijke Commissie van Beroep bij de overkoepelende Rekenkamer voor alle 'Clusters' ingesteld. In de Commissie van Beroep hebben géén bestuursleden van een 'Cluster' zitting.
4. Een bedrijf betaalt contributie aan één of meerdere 'Clusters', namelijk die waarbij hij zichzelf wil aansluiten.
5. De kosten van medebewindstaken worden net als nu door de overheid betaald.

De NVAF voorstellen voor de controle van het bestuur van de 'Clusters'

1. Conform motie Douma / Van Dijk voor controle van PBO's pleiten wij voor onafhankelijk toezicht door een van de 'Clusters' onafhankelijke SER.
2. Leden van een 'Cluster bestuur' mogen geen deel uitmaken van commissies of bestuur van de SER. De SER moet onafhankelijk zijn van de 'Clusters'.
3. Voor wat betreft de 'Clusters' is er bij de SER:
 - Openbaarheid van vergadering.
 - Openbaarheid van stemmingen.
 - Inzagerecht in notulen.

Slot

De NVAF heeft in de afgelopen jaren talloze bewijzen van misstanden bij de Product- en Bedrijfsschappen aangewezen. Maar het ultieme onrecht is het verplichte lidmaatschap zonder kiesrecht, motierecht, inspraakrecht en stemrecht. Daarnaast is de rechtspraak bij Schappen voor de NVAF en haar achterban onacceptabel, omdat de Schappen tegelijkertijd verdachte, rechter en beul zijn. Inmiddels strijden bijna 1000 bedrijven in een gezamenlijke juridische actie tegen deze misstanden waarbij uiteindelijk een gang naar het Europese Hof zal worden uitgevoerd. Deze rechtsgang zal doorgaan als deze misstanden noch door regering en parlement, noch door Nederlandse rechters worden beëindigd.

De NVAF komt met dit alternatief omdat zij wèl gelooft in samenwerking die is gestoeld op vrijwilligheid, bewogenheid en inzet. Wij denken dat samenwerking die gebaseerd is op respect, op zichzelf een stimulans kan zijn voor de economische ontwikkeling van Nederland. Maar dan dient deze samenwerking te zijn gebaseerd op de basisvrijheden als kiesrecht, motierecht, inspraakrecht, stemrecht en een onafhankelijke rechtspraak. De huidige paternalistische componenten in de WBO dienen te worden verwijderd. Het is bovendien onrechtvaardig dat een deel van het Nederlandse bedrijfsleven wèl wordt gedwongen tot lidmaatschap van Schappen en een ander deel niet.

Als aan al deze basisrechten die in iedere rechtstaat gebruikelijk zijn, is voldaan dan kan zij worden aangeboden aan *alle* bedrijven in Nederland en niet zoals nu het geval is, verplicht opgelegd aan *een klein deel* daarvan. Als op deze basis van rechtvaardigheid met een betaalbare contributie, geflankeerd door beleid dat grote voordelen biedt aan de in de 'Cluster' verenigde bedrijven, dan is dit gunstig voor het algemeen belang van Nederland.

Dát was ook de oorspronkelijke bedoeling van de Wet op de Bedrijfsorganisatie.

Wij danken u voor uw aandacht

Hoogachtend,

Clemens Fischer
voorzitter
Stichting NVAF
Westwoud

e-mail: info@agrarischmanifest.nl
website : www.agrarischmanifest.nl